

TEMPS MODERNS

FULLS DE CINEMA

Núm.2 ▪ Abril 1994 (Josep Truyol i Otero) ▪ Edita: Centre de Cultura "Sa Nostra"

EDITORIAL

EUROPA, EUROPA

(a Magdalena)

Els pagesos, ja se sap, sempre es queixen de la pluja. Uns per massa i els altres per massa poc. No deuen anar mancats de raó perquè sovint veiem que, just en pocs centenars de quilòmetres de distància, hi ha redols que pateixen inundacions greus i d'altres la més cruel de les seques. Potser hauríem de parlar d'un mal repartiment de la riquesa arreu del món, o si de cas de la conveniència de revisar els conceptes d'abundància i d'escassetesa.

Si ens centram en el món del cinema i l'anàlitzam tot a partir del seu passat més recent, gairebé un present dilatat, i amb tota la càrrega subjectiva que se'ns pugui atribuir -qui estigui lliure de subjectivitat que llanci la primera pedra-, podem arribar a la conclusió que els diners són a Amèrica (del Nord, és clar) i les idees a Europa. Unes idees traduïdes en realitzacions originals i plenes de fantasia —de la que resulta creïble, però..., perquè Spielberg, fins als dinosaures, era una altra cosa—.

Els Estats Units fan cinema a partir del gran esdeveniment, de la qüestió més candent, dels afers més escandalosos i recents. *Allò que no es publica al diari no ha succeït*, diuen alguns periodistes. *Allò que no succeeix no és matèria cinematogràfica*, es podria dir dels EE.UU., doncs. Europa fa cinema a partir del fet quotidià, dels problemes i els dubtes de l'ésser humà, del món de les relacions, de les petites coses i, ai las!, dels somnis. Gratar dins la imaginació, manipular-la i reconvertir-la en imatges, és tot un misteri i un privilegi d'aquells que tresquen el

món al volant de l'art i per les autopistes de la sensibilitat.

És important també observar el canvi de look del cinema europeu. D'un cinema d'interès escàs fora dels ambients especialitzats i de casos molt concrets —Bergman i els italians, tal vegada—, s'ha passat a una producció que suscita expectatives que van acompanyades de garanties d'èxit. Després del **Bleu**, excepcional, esperam amb ànsia el **Blanc**, què sabem ja endavant que serà bo, i després, com més aviat millor, el **Rouge**. Ningú no es sentirà decebut amb Kieslowsky, hom confia en el bon resultat. Ara bé, s'espera el producte sí, però no mancat d'enigma. No és com la superproducció americana que sabem apriorísticament que tractarà de l'assassinat del personatge de torn o del **no-séquin-gate** inevitable.

Hem parlat abans de dos exemples europeus com a predecessors d'aquesta època brillant del cinema europeu actual. Bergman, a més obrí camins. Féu escola a Europa però també al continent americà. El cas de Cinecittà és diferent. Tal volta la desaparició dels Fellini, Magnani, Massina, Pasolini, Visconti o la declaració neofeixista de Zeffirelli —en unes manifestacions tan reaccionàries només superades per les de Mel Gibson— siguin ja la sentència definitiva. El que sí és clar és que la indústria nordamericana, quan han considerat convenient, s'ha sabut nodrir de matèries primeres europees. Enllaçat amb el fil que hem seguit fins ara, Allen evidentment és un alumne avantatjat pel que fa a la transformació. Si parlam, d'altra banda, de persones, ja de temps enrere directors europeus han acabat per establir-se als Estats Units, mentre que actors destacats a Europa acaben tard o d'hora aterrant també a les terres que, fora voler, va descobrir fa més de cinc-cents anys —com ens van recordar no fa massa de forma insistent— Colombo, Colom, Colon, Cólón o no sé ben bé qui. No hi ha manera de fer content tothom.